

Työtön ansaitsee luottamuksen – SAK:n kannustava työllistymismalli

Meillä on aktiivimallille vaihtoehto, jolla avaamme keskustelun työllistymisturvasta luottamusyhteiskunnassa. Malli kannustaa työtöntä, mutta ei jätä yksin – ei myöskään syrjään. Pelottelun sijaan työtön saa tukea ja henkilökohtaista palvelua.

Lisätietoja:

Pirjo Väänänen

pirjo.vaananen@sak.fi

Mikko Heinikoski

mikko.heinikoski@sak.fi

Saana Siekkinen

saana.siekkinen@sak.fi

Tytti Naukkarinen

tytti.naukkarinen@sak.fi

Kehitämme työttömän työllistymisturvaa koko vuoden

Keskustelussa aktiivimallista unohtuu, ettei ole olemassa joko työttömiä tai työntekijöitä vaan ihmisiä, jotka ovat välillä työssä tai työttömänä. Tästä syystä palkansaajaliike edustaa myös työttömiä jäseniään.

Kannustava työllistymismalli on yksi ehdotuksistamme, miten työttömiä tulee kohdella luottamusyhteiskunnassa. Lisää on tulossa – kehitämme työttömyysturvaa koko vuoden 2018.

Työttömyysturvan uudistamisen lisäksi teemme myös ehdotuksia ammattiliittojen ja työttömyyskassojen mahdollisuuksista auttaa jäseniään työllistymisessä.

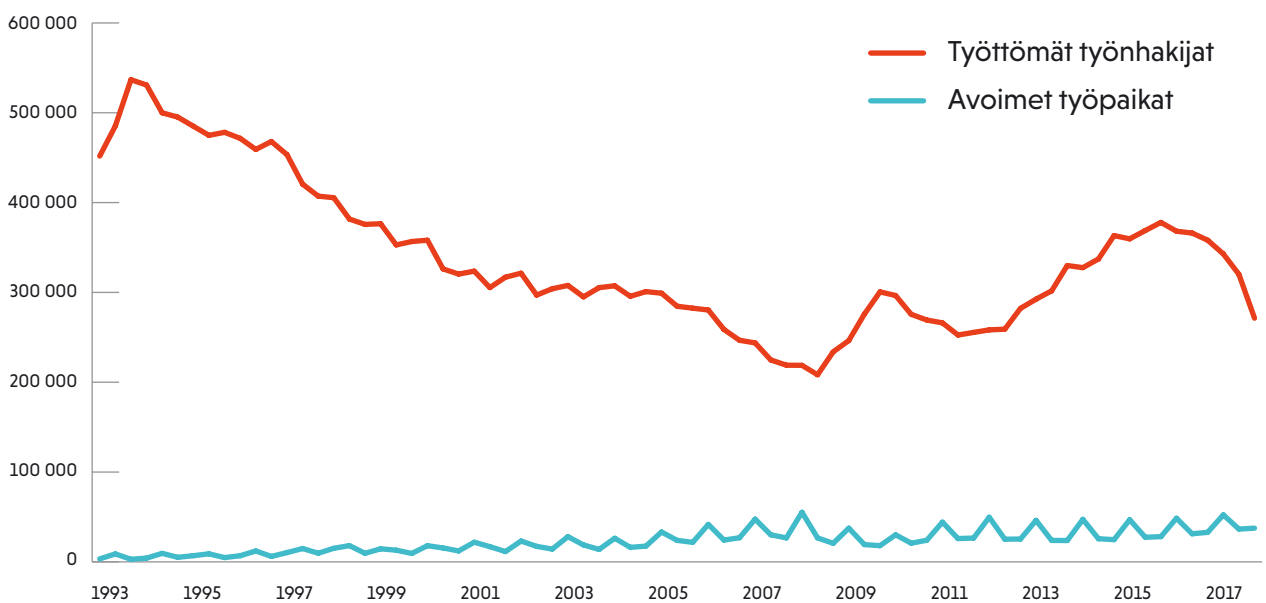
Miksi SAK vastustaa työttömien turvan leikkaamista?

Miksi vastustamme aktiivimallia, meiltä on kysytty usein. **Vastaus on yksinkertainen: Nyt riitti.**

Työttömyysturvaa on jo leikattu 200 miljoonalla eurolla. Uusia leikkauksia emme hyväksy. Aktiivimalli on kumottava, karensit yksinkertaistettava ja palvelut turvattava työttömille.

Toimeentulon leikkaaminen ei ole kannustamista vaan rankaisemista. Kannustaminen on palveluita ja tukemista. Työpaikkoja ei synny työttömyysturvaa leikkaamalla.

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat työväilyksessä kuukausittain 1993-2017

Lähde: TEM.

SAK:n malli ei kyykytä työtöntä karensseilla

Työttömille on määrätty jo ennen aktiivimallia useita erilaisia karensseja, jotka tarkoittavat etuuden menettämistä määräajaksi, jos työtön ei hae työtä tai osallistu palveluihin. Karenssit ovat monimutkaisia – työtön voi saada kohtuuttoman rangaistuksen myös tahattomista virheistä.

SAK:n mallissa karenssit

- ovat lyhyitä
- selkeitä ymmärtää
- kasvavat, jos rike on toistuva.
- Ensimmäisestä kerrasta työtön saa vain varoituksen.

Työtön voi välttää karenssit

- korjaamalla virheen
- olemalla esimerkiksi töissä, yrittäjänä, koulutuksessa tai muissa palveluissa.
- Työttömällä on esimerkiksi kuukausi aikaa välttää karenssi.

Kannustusta myös lyhyen työn vastaanottamiseen

- Kaikki työ pidentää ansioturvan kestoja. Esimerkiksi Tanskassa yksi työtunti pidentää työttömyysturvan kestoja kahdella tunnilla.
- Soviteltu päiväraha on yksinkertainen.
- Työajan tarkastelusta on luovuttu sovitellun päivärahan maksamisessa.
- Työttömien lapsilla on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen.

Karenssit ovat kohtuullisemmat Ruotsissa kuin Suomessa

Suomi

Karenssin pituus on 60 päivää, jos työtön ei toteuta työllistymissuunnitelmaa sovitusti, tai vähintään 30 päivää, jos työtön kieltäytyy suunnitelman laatimisesta tai tarkastamisesta. Jos työtön tekee kaksi virhettä puolen vuoden aikana, etuus katkeaa, kunnes työssäolovelvoite täyttyy.

Ruotsi

Karenssit kovenevat kerta kerralta, jos työtön unohtaa raportoida esimerkiksi työnhaustaan: Ensimmäisellä kerralla varoitus, toisella kerralla etuuden menetys 1 päiväksi, kolmantena 5 päiväksi ja neljäntenä 10 päiväksi. Etuus katkeaa viidennen unohduksen jälkeen, kunnes työssäolovelvoite täyttyy.

SAK:n mallissa palvelut kannustavat työttöntä

Työttömät ovat erilaisia ja siksi he myös tarvitsevat yksilöllisiä palveluita. Monet löytävät uuden työn omatoimisesti. Osa tarvitsee koulutusta uuteen ammattiin tai osaamisen päivittämistä. Osa kaipaa apua työnhakuun tai ohjausta kuntoutukseen.

Henkilökohtainen tapaaminen jokaisen työttömän kanssa

- Jokainen työtön on tavattava henkilökohtaisesti heti työttömyyden alussa. Jos työttömyys jatkuu, tapaamisia on vähintään kolmen kuukauden välein.
- Puhelinsoitto ei riitä, työtön on tavattava kasvotusten.
- Tapaamisten välillä työtön noudattaa suunnitelmaa ja raportoi työnhaun edistymisestä tapaamista varten.
- Tarvittaessa työtön on ohjattava työkykyä tukeviin moniammatillisiin palveluihin viimeistään kuuden kuukauden kuluttua työttömyyden alkamisesta.

Yksilöllinen työllistymissuunnitelma kaikille

Ensimmäisessä tapaamisessa työtön ja asiantuntija

- kartoittavat avoimet työpaikat, mahdollisuudet omaehtoiseen koulutukseen ja palveluihin
- käyvät läpi työttömän velvollisuudet ja oikeudet
- arvioivat työttömän työ- ja toimintakyvyn
- tekevät tapaamisen lopuksi yhdessä työllistymissuunnitelman, johon he kirjaavat työttömän palvelu- ja koulutustarpeet sekä työnhaun etenemisen.

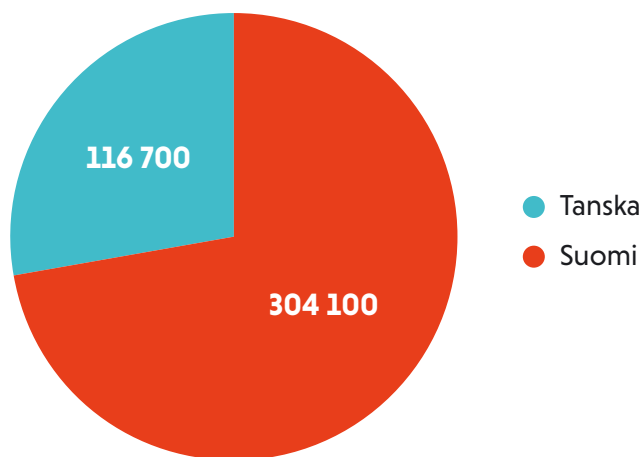
Tanska sijoittaa työttömien kohtaamiseen

Tanska: **13** työnhakijaa yhtä TE-toimiston asiantuntijaa kohden

Suomi: **107** työnhakijaa yhtä TE-toimiston asiantuntijaa kohden

Vuoden 2017 arvio.

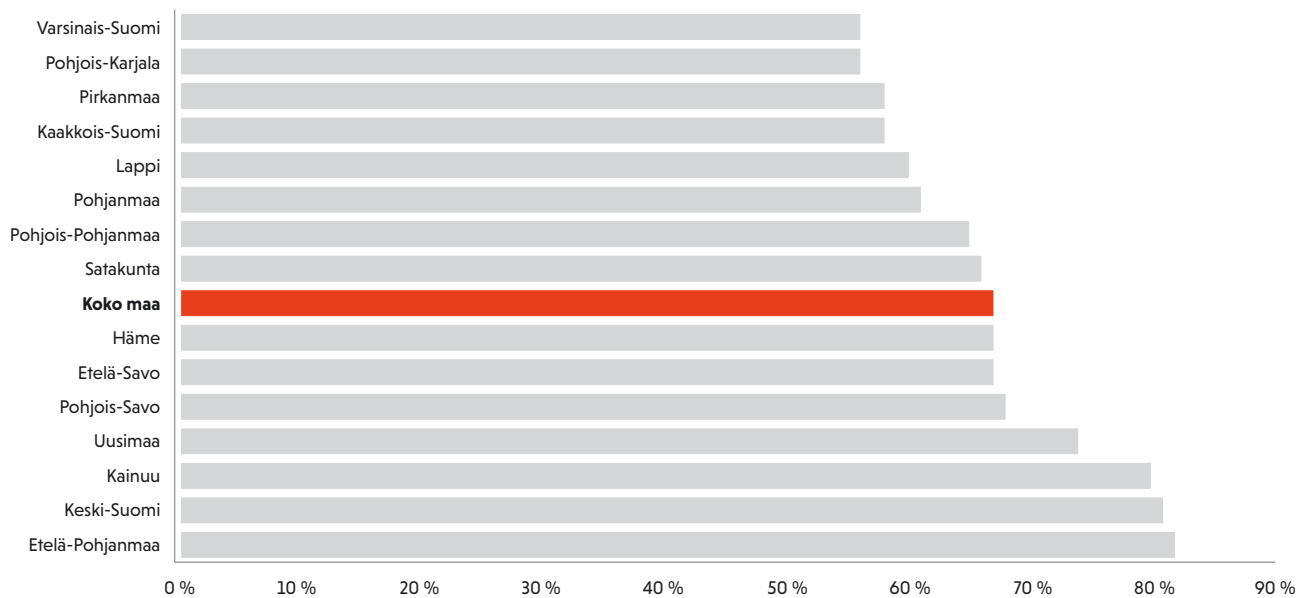
Lähde: Useita lähteitä.

Palveluita on tarjolla jokaiselle työttömälle

- Työtön saa opiskella puoli vuotta ilman rajoituksia, kunhan hän tekee työllistymissuunnitelmassa sovitut asiat ja on valmis vastaanottamaan työtä.
- Jos työnantaja palkkaa pitkäaikaistyöttömän töihin vähintään kuudeksi kuukaudeksi, saa hän esimerkiksi palkkatuen kolmelta ensimmäiseltä kuukaudelta ennakoon.
- Työttömien uraohjauspalveluita on lisättävä.
- Työttömän osaaminen ja koulutustarpeet on aina kartoitettava.
- Työvoimakoulutuksen resurssit on lisättävä ja koulutukseen on ohjattava erityisesti heikommin koulutetut työnhakijat.

Työttömien määräaikaishaastattelut alueittain Suomessa

Edellisen kolmen kuukauden tilanne 1.12.2017.

Lähde: TEM.

Tarinoita suomalaisen työttömän arjesta

TE-toimiston lähettämä työtarjous ei saavu perille. Työtön ei voi hakea työtä, jos hän ei ole saanut tarjousta. Rangaistukseksi hän menettää etuutensa 60 päiväksi.

Työttömällä on sovittu tapaaminen TE-toimistossa. Hän sairastuu vatsatautiin eikä pääse tapaamiseen tai lääkäriin, jolta hän saisi lääkärinlausunnon todisteeksi. Työtön saa rangaistukseksi vähintään 15 päivän pituisen karenssin. Karenssi jatkuu, kunnes hän on sopinut uuden ajan tai käynyt TE-toimistossa.

Puolen vuoden aikana kaksi TE-toimiston työtarjousta häviää postissa. Työtön saa rangaistukseksi työssäolovelvoitteen toistuvasta moittittavasta laiminlyönnistä. Työtön saa oikeuden työttömyysturvaan vasta, kun hän on ollut töissä, koulutuksessa tai yrittäjänä vähintään 12 kalenteriviikkoa.